

TOBÍK A JEHO PRVNÍ LET

napsala a ilustrovala
Zuzana Slánská

ORIGONA

Copyright © Zuzana Slánská
Illustrations © Zuzana Slánská

ISBN 978-80-88116-72-1

ID 062b-01

Milý Tobiášku,

tato knížka byla vyrobena jen pro Tebe.

*Z lásky a pro radostné užití jarních prázdnin
věnují*

mamka a taťka

březen 2026

Úvod

Blíží se konec školního roku. **Tobias Mahler**, **hnědooký blondatý** kluk, se však na prázdniny moc netěší. Zdá se, že je bude muset trávit doma **v Brně**, kde bydlí **s maminkou, tatínkem a pejskem Tulem**. Jeho oblíbený **zelený** kufr tak zůstane nahoře na skříni. **Tobík** je sice už velký kluk, vždyť se narodil **6. ledna 2019**, ale stejně je mu to líto.

To ovšem ještě netušil, jaký skvělý nápad najednou dostal jeho kamarád **Lojza**.

Nakonec bylo všechno jinak! I když tomu nejdřív **Tobík** nevěřil, doma mu dovolili, že může jet **s Lojzou** a jeho rodiči na dovolenou k moři do Řecka. Na celých deset dnů a opravdovým letadlem. To je jasné, že se moc těšil!

A jak celý pobyt nakonec vypadal, co spolu kluci zažili, co je překvapilo a co se **Tobíkovi** líbilo nejvíc? To se dozvíte, když se v klidu posadíte a pustíte se do čtení.

1. Geniální nápad

„Letos nám to s dovolenou nevyjde, **Tobíku**,“ pohladi-la **maminka** **Tobíka** po vlasech. **Tobík** se chystal ke spaní. Na nočním stolku ležela jeho oblíbená knížka, právě z ní dočetli kapitolu pro dnešní den. Ale **Tobík** neměl dobrou náladu. „Na zimní prázdniny si to všichni určitě vynahradíme,“ dodala **maminka**.

Tobík se otočil na druhý bok. Nezlobil se. Bylo mu to ale líto. **Maminka** si povzdychla a dala mu pusku na rameno.

„Hezky se vyspi, ať se ti zdá něco pěkného.“

„Dobrou noc, **mami**,“ ozval se **Tobík**, když už **mamin-ka** zavírala dveře pokoje. Nechtěl, aby si myslela, že se zlobí.

Zavřel oči, ale nemohl usnout. Před očima mu běžely obrázky, jak skáče z mola do moře, jak si staví hrad z písku, jak loví pod hladinou barevné mušle, jak leží na písku se slunečními brýlemi, pozoruje krásné bílé mráčky na obloze a přemýšlí, čemu se podobají.

Přitáhl si deku blíž pod bradu.

*Všichni spolužáci někam pojedou, jenom já letos zůstanu doma, posteskl si v duchu. **V Brně** je moc hezky. Je tady pořád co dělat, ale jsem tu celý rok. Musím si vymyslet*

nějakou zábavu na léto. Přece neprosedím celé prázdniny doma. Zítra se domluvím s Lojzou, třeba nemá na léto taky žádný plán. Můžeme vymyslet nějaké společné letní dobrodružství.

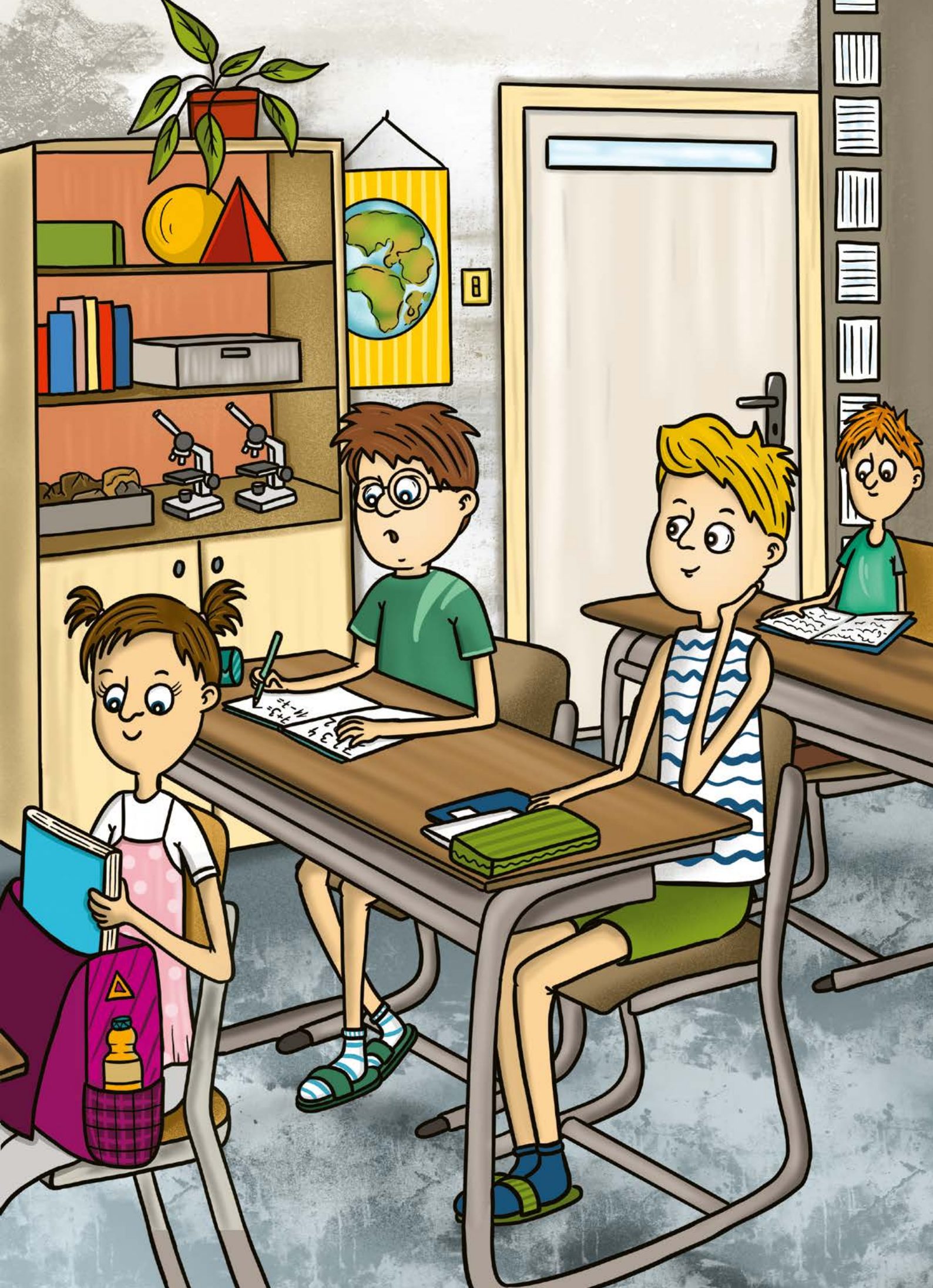
Hned se mu usínalo lépe. Mohli by zkusit najít nějaký tajný poklad nebo se konečně naučit skákat salto do vody. *To bude paráda, když na to budeme dva!*

Cereálie s mlékem do sebe hodil tak rychle, jak to jen šlo, jen aby už mohl být ve škole a prozradit Lojzovi svůj nápad. V šatně vyměnil boty za pantofle a rozběhl se do třídy.

„Tobiasí, pomalu! Nebo někoho povalíš,“ zavolala na něj profesorka z vyššího ročníku, která měla zrovna na chodbě dozor. Začervenal se a zvolnil. Ve třídě si sedl do lavice k Lojzovi, který narychlo dopisoval úkol z matematiky, co včera zapomněl doma udělat.

„Ty nemáš úkol? Cos dělal včera?“

Lojza dopsal poslední číslo. „Už,“ zaklapl sešit a položil ho na okraj lavice pod penál. „Včera jsme s našima vybírali dovolenou. Tak jsem na ten úkol úplně zapomněl. Letos poletíme do Řecka. Hned po škole a na celých 10 dní.“

Tobík posmutněl. Najednou už se mu nechtělo o tom nápadu, který se chystal **Lojzovi** nadšeně vyprávět, vůbec mluvit.

„My letos nepojedeme nikam. Prý až v zimě,“ zamračil se. „Jenže to je až za dlouho.“

„Ach jo, to mě mrzí,“ soucítíl **s Tobíkem Lojza**. A pak zazvonilo na první hodinu. Přišla paní učitelka a hned si nechala vybrat domácí úkoly z matematiky.

„Stihl jsi to o chlup,“ zamrkal **Tobík** na kamaráda, když dávali sešity spolužačce.

„Příště si ho raději napíšu doma, ať se nemusím třepat strachy, že ho nebudu mít.“

„**Tobias** a **Lojza** se přestanou bavit a začnou vnímat, co povídám,“ napomenula **Tobíka s Lojzou** paní učitelka, a tak oba začali dávat pozor.

Den ve škole utekl jako voda. Děti už se viděly venku. Byl teprve červen, ale venku bylo nádherné prázdninové počasí.

Tobík si v šatně zavazoval tkaničky, když si k němu **Lojza** přisedl a dlouhl ho do boku. „Mám nápad.“

„Že zajdeme na koupák?“ mrkl na něj **Tobík**. Těšil se, že bude trénovat salto do vody, které mu pořád nejde. A aspoň si **Lojzy** ještě před prázdninami užije. Sluníčko

mělo dneska sílu. Na to, aby strávili zbytek dne u vody, bylo ideální počasí.

„Ale houby,“ mávl rukou **Lojza** a ledabyle si nazul boty. „Mohl bys jet na dovolenou s námi.“

Tobík vytřeštil oči. „Jak jako s vámi?“

„To by byla pecka, že jo?“ **Lojza** měl pusku od ucha k uchu.

Tobíkovi to začalo pomalu docházet. Nemusel by zůstat celé prázdniny **v Brně**! Podíval by se na zajímavá místa, dovezl by si spoustu zážitků, a ještě by to všechno zažil se svým nejlepším kamarádem!

„To rozhodně,“ potvrdil souhlasně **Lojzovi**. Zároveň ale svěsil ramena. „Ale doma mi to asi nedovolí.“

„Něco vymyslíme,“ mrkl na něj kamarád a rozběhl se ze šatny ven. „A pospěš si, ten koupák není tak špatný nápad!“

2. Oprávněné obavy

Léto už se hlásilo o slovo a na koupališti byla spousta lidí. Místo aby kluci řádili s ostatními ve vodě, povalovali se na dece a spřádali plány.

„Přemluvím tátu, aby dneska zavolal k vám,“ slíbil kamarádovi **Lojza**.

Tobík se položil na záda a zadíval se na beránkové nebe. Zavřel oči a nechal si před nimi běžet obrázky, jak se opaluje na pláži.

„Posloucháš mě?“ zlobil se **Lojza**.

„Jasně. Jen si představuju, jak ležím u moře.“

Kluci se zasmáli. Těšili se, že si část prázdnin užijí společně.

Večer byl **Tobík** jako na jehlách. Byl nervózní. Když ho **maminka** poprosila, aby po večeři naskládal nádobí do myčky, byla to příležitost, aby se zeptal.

„**Mami**,“ zkusil opatrně. Zhluboka se nadechl. „Mohl bych jet **s Lojzou** a jeho rodiči o prázdninách na dovolenou?“

„Cože?“ koukla na něj **máma** překvapeně. „Kam?“

„K moři. Do Řecka. **Lojza** říkal, že by mě vzali s sebou, když my nikam nejedeme.“

„Pojedeme přece na dovolenou v zimě. Na tom jsme se domluvili. Nemůžeme obtěžovat **Lojzovy** rodiče, aby se starali ještě o jednoho raubíře navíc.“

Tobík svěsil ramena a vzal další talířek z kupky špinavého nádobí. Tušil už od začátku, že to nebude tak jednoduché, jak si **s Lojzou** představovali.

„Uvidíš, že na horách to bude taky fajn,“ snažila se ho uchlácholit **maminka**.

„Celé léto budu zavřený tady. Všichni budou mít zážitky, jen já nebudu mít, o čem povídat. To bude pěkná otrava.“

Tobík vložil do myčky tabletu, navolil program na mytí a myčku zavřel. Možná trochu hlučněji, než bylo potřeba.

„Díky za pomoc,“ zavolala **a** na něj ještě **máma**, když beze slova odcházel do svého pokoje. Vysypal si na zem všechny kostky s legem, aby si mohl hrát, i když dobře věděl, že je bude pak muset uklízet. A že jich měl!

Netrvalo to ani deset minut, když **Tobík** zaslechl, že **mamince** v kuchyni zvoní telefon. Rozbušilo se mu srdce. *Že by přece jen volali **Lojzovi** rodiče?* Přilepil ucho na dveře pokoje, jestli něco neuslyší. **Maminka** mluvila do mobilu, ale nerozuměl ani slovo.

Sedl si zpátky ke kostkám a čekal, jestli se **máma** objeví ve dveřích. Měla by přece přijít a říct mu, že volali **Lojzovi** rodiče. **Maminka** ale stále zůstávala v kuchyni. Věž z kostek, které bezmyšlenkovitě skládal na sebe, byla už tak veliká, že se pomalu začala klátit.

*To asi musel volat někdo jiný, pomyslel si zklamaně. A **Lojzovi** rodiče taky určitě řekli, že jeho skvělý nápad je vlastně úplný nesmysl.*

Vtom se však ozvalo zaklepání na dveře. **Tobík** se otočil tak prudce, že se věž z lega s příšerným rachotem zřítila na zem.

„Můžu?“ otevřela **maminka** a **Tobík** s malinkou dušičkou přikývl. „To teda musela být pořádná věž.“

Tobíka zbořená věž nezajímala, očima visel na **ma-minčiných** rtech.

„**Tobíku,**“ přisedla si k němu na zem. „Jak moc bys chtěl jet k tomu moři?“

„Hrozně moc. Úplně nejvíc!“ zdůraznil, aby to **ma-mince** bylo jasné.

„Tak můžeš jet,“ usmála se na něj. Ještě to skoro nedořekla a Tobík ji s objetím povalil na zem. Měl ohromnou radost. „Volal táta od Lojzy a domluvili jsme se, že když budeš hodný, pojeděš.“

„Děkuji, mami!“ dával jí jednu pusu za druhou. „Budu úplně nejhodnější na světě!“

„Dost, divochu,“ smála se máma. Posadili se, ale Tobík jí pořád seděl na klíně a objímal ji. „Víš ale, že poprvé poletíš letadlem?“

Tobíkem projela vlna vzrušení a obav najednou. To mu za celou dobu vůbec nedošlo. Maminka si jeho lehkého ztuhnutí všimla.

„Zvládneš to?“

Tobík zaváhal a pak se usmál. Přikývl a ještě jednou maminku pořádně objal.

7. Vlastní letadlo

Aby kluci nepřišli o koupání, vyrazili po obědě na druhou stranu ostrova, kde strávili odpoledne. Protože to byla veřejná pláž, bylo tam mnohem více lidí než u hotelu, a tak si rozložili ručníky na písek. Lojzova maminka byla na takovou situaci připravená, proto sbalila do auta ještě velkou deku. Mělo to však jednu výhodu. Kolem pláže bylo několik stánků s různými dobrotami, hračkami do písku a nafukovacími koly.

„Tati, můžu si koupit ten velký bagr?“ prosil Lojza tátu a ukazoval k jednomu ze stánků.

Táta zamžoural přes sluneční brýle. „Lojzo, to myslíš vážně, nebo si děláš legraci?“

„Víš, jak by se nám dobře bagroval písek?“

Táta zakroutil hlavou. „Za prvé, takových krámů máš doma plný pokoj a za druhé, jak bychom ho asi pak vzali do letadla? To bychom museli zaplatit další zavazadlo navíc. To by se ten bagr pěkně prodražil.“

Maminka souhlasně pokyvovala hlavou. „Stejně nechápu, že tady prodávají tak velké věci. Jsou tu hlavně turisté. To si nikdo nemůže koupit.“

„Asi si to koupí a pak vyhodí,“ obrátil se k ní tatínek s pokrčením ramen. „Do letadla takové zavazadlo těžko budou brát.“

Vyhodí? Tobík se zamyslel. To přece nejde. Zahodit úplně novou, párkrát použitou hračku?

„Zvládneme to vyhrabat rukama,“ prohlásil Tobík. „Žádný bagr nepotřebujeme.“

Lojzův tatínek se na něj usmál. Byl rád, že to Tobík pochopil. Lojza se ještě chvíli tvářil otráveně, ale brzy ho to přešlo. Tobíka už omrzelo stavění hradů a napadlo ho, že místo hradu by dnes mohli postavit z písku letadlo.

To zaujalo i Lojzova tátu. Zaklapl knížku a přidal se ke klukům.

„Na podvozek ho asi nepostavíme, to by se nám rozpadlo,“ mnul si bradu tatínek. „Neuplácáme písek tak pevně, aby ho ta kolečka unesla. Postavíme ho na břicho a vymodelujeme motory. Tam u těch stromů jsem viděl spoustu kůry na zemi. Pokusíte se najít nějakou, která by vypadala jako dvě křídla?“

Kluci nadšeně přikývli a rozběhli se ke stromům. Byli rádi, že se k nim tatínek přidal. Lojzova maminka je s úsměvem pozorovala.

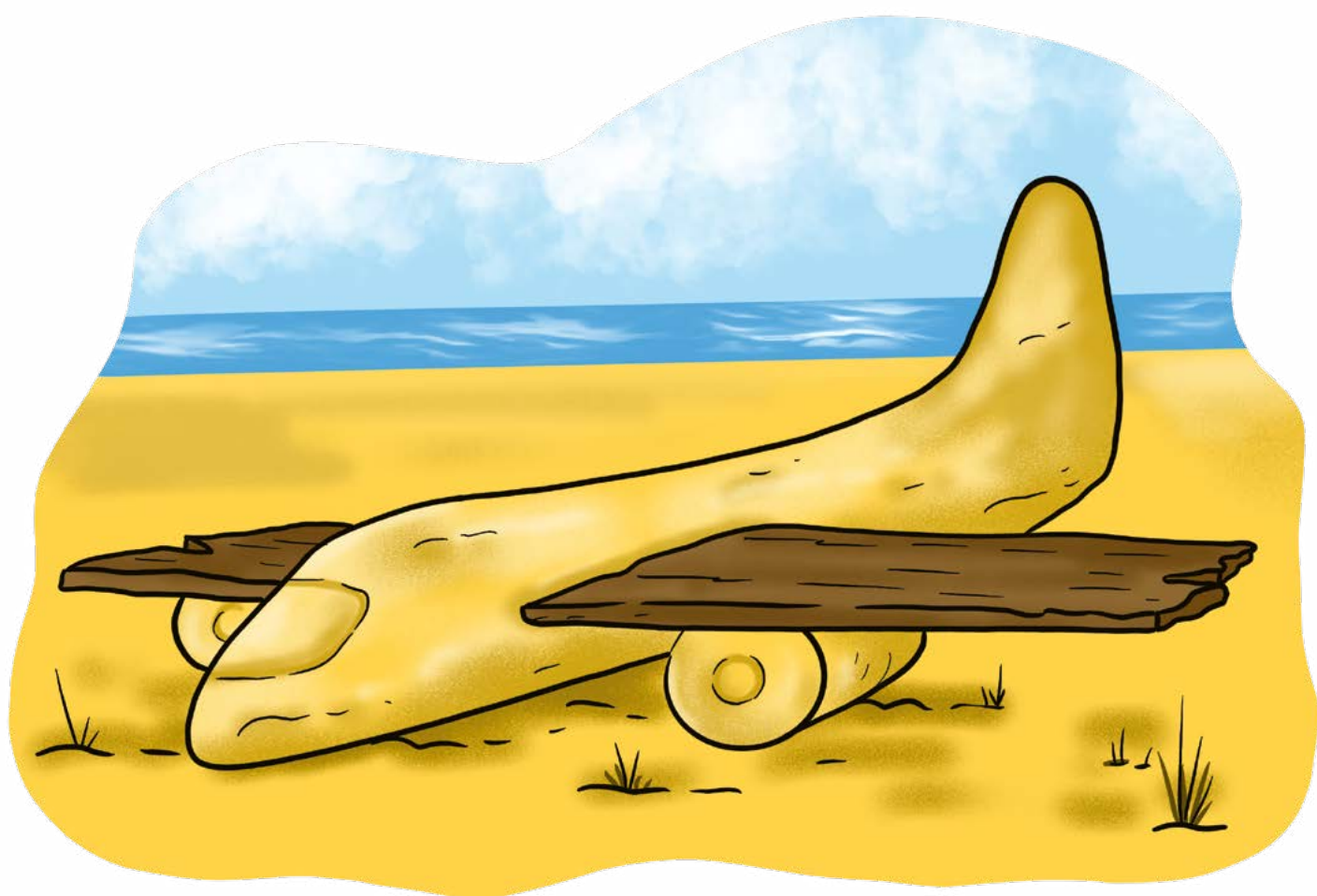
„Tebe to baví víc než ty kluky,“ smála se při tatínkově počínání.

„Nezlob,“ pohlédl na ni se smíchem táta přes levé křídlo, které **Lojza s Tobíkem** našli mezi poházenou kůrou.

Kluci zrovna tvarovali ocas na zadní části, když se **Tobík** zarazil nad velikostí letadla, které se jim povedlo **s Lojzovým** tátou vytvořit.

„Jak je vlastně možné, že takové velké letadlo vzlétne do vzduchu?“

Lojza přestal pracovat, protože ho to taky zajímalo. Táta se usmál.

„Není to tak jednoduché. Záleží na mnoha věcech. Ale v podstatě je to takto. Když se letadlo rychle rozjede proti vzduchu, nahoře nad křídlem vznikne vztlak...”

„Vztlak? Co to je?” zajímal se **Tobík**.

„To je taková síla, která celé křídlo i s trupem nasává nahoru. A když se letadlo rozjede rychle, začne ho to zvedat.”

Maminku celé povídání tak zaujalo, že se na dece posadila a poslouchala, jak **Lojzův** tatínek popisuje vzletání. Divoce u toho gestikuloval rukama, natáčel dlaně, aby kluci pochopili, jak síly kolem letadla působí.

„Na druhou stranu rychlost letadla nemůže být moc vysoká, protože by to mohlo být pro lidi nebezpečné. A taky by museli mít mnohem delší runway¹, aby letadlo stihlo na tu vzdálenost nabrat dostatečnou rychlost.”

Kluci skoro nedýchali, jak tatínkovi viseli na rtech. Ten se lehce pousmál, byl rád, že kluky jeho vyprávění zaujalo.

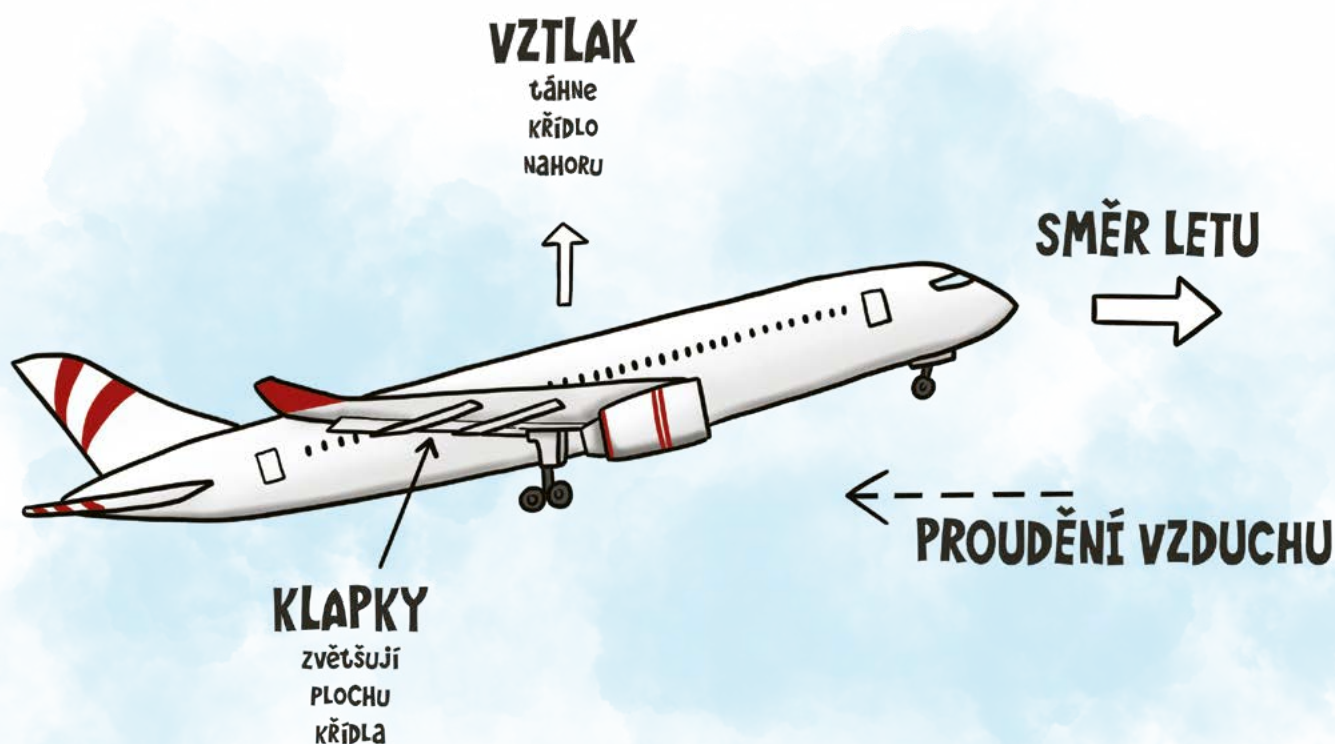
„Na křídlech jsou takové pomocné klapky, které se při vzletu vysouvají za křídlo. Tím se zvětší plocha pro sílu, která tlačí křídlo nahoru. A proto nemusí být rychlost letadla tak obrovská, pomůže mu zvětšená plocha křídla.”

1 Výslovnost [ranvej] – vzletová a přistávací dráha pro letadla

„No, ale jak je možné, že se to letadlo nepřeklopí dozadu, když na něho zespodu tlačí vzduch?“ zajímal se **Tobík**, kterému to všechno vrtalo hlavou.

Lojzův tatínek se usmál. Byl rád, že se **Tobík** nad tím, co povídá, zamýšlí a nepouští jeho vyprávění jedním uchem dovnitř a druhým ven.

„No právě, však jsem říkal, že to není tak jednoduché. Tady jsou moc důležití piloti. Musejí letadlo držet ve správném náklonu, aby se, jak říkáš, nepřeklopilo,“

naznačil dlaní s prsty vzhůru, jak se letadlo překlápí. „Ale taky, aby nepadalo dolů,“ otočil prsty zase směrem dolů a naznačil, jak letadlo padá.

Lojzu už dlouhé povídání přestávalo bavit a začal klacíkem vrtat do písku. **Tobík** chtěl vědět víc.

„A ty klapky musí mít letadlo vysunuté i při přistávání?“

„Přesně tak,“ přikývl tatínek. „Kromě toho, že pilot snižuje rychlost, tak vysunutím klapek zvětšuje plochu křídel, aby letadlo přistávalo pozvolněji.“

„Oh, what a lovely plane!¹“ pochválila pískové letadlo kolemjdoucí maminka se synem v podobném věku jako **Tobík s Lojzou**. Jmenoval se **Jacob** a byl až z Birminghamu² v Anglii. S kluky se hned spřátelil.

Jacob byl podobný neposeda jako **Lojza s Tobíkem**. Mezitím, co si **Jacobova** maminka povídala **s Lojzovými** rodiči, vzali si kluci kousky kůry a dělali, že jsou to malá letadla. Běhali s nimi po pláži a napodobovali létání. Přestože si děti rozuměly jen málo, protože **Lojza i Tobík** uměli jen několik anglických slovíček, na hraní to stačilo.

1 Výslovnost [Ou, vot e lavli plejn] – česky „Ó, jaké nádherné letadlo!“

2 Výslovnost [Béminhem]